

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/6/2014
Identifikačné číslo spisu:	4013200391
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2015
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4013200391.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členov senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a JUDr. Eleny Kováčovej, v právnej veci žalobcu: Pagastav, s.r.o., so sídlom SNP 7/13, 018 51 Nová Dubnica IČO: 36 754 277 (predtým JASTA PLUS, s.r.o., so sídlom Lipová 2694/12, 955 01 Topoľčany), zastúpený advokátom JUDr. Petrom Janíkom, AK so sídlom M.R. Štefánika 5, P.O. BOX 68, 955 01 Topoľčany, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, so sídlom Masarykova 10, 040 01 Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. S/2013/01082 zo dňa 11. marca 2013, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/45/2013-36 zo dňa 8. októbra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/45/2013-36 zo dňa 8. októbra 2013, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. S/2013/01082 zo dňa 11.03.2013, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Nitra č. 159/12/práv. zo dňa 18.12.2012 a ktorým bola žalobcovi uložená pokuta 2000 € za porušenie zákazu vyplývajúceho z ust. § 3 ods. 2, v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tým, že žalobca využíval závislú prácu fyzických osôb Z. G., nar. XX.XX.XXXX a O. G., nar. XX.XX.XXXX, ktorí pre neho vykonávali pomocné stavebné práce na stavbe „Stavebné úpravy objektu bývalej TaPCH a RDG budova na zdravotné stredisko s polyfunkciou“, pričom s nimi nemal založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu, čo bolo zistené pri výkone inšpekcie práce vykonanej v dňoch 19.06., 20.06, 25.06. a 31.08.2012 u žalobcu.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že oba správne orgány sa dôsledne riadili procesnými a hmotnoprávnymi zásadami upravenými v zákone č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a v zákone č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a

v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, na ktorý zákon č. 125/2006 Z. z. v ust. § 21 ods. 2 odkazuje.

Krajský súd dospel k záveru, že v danej veci medzi účastníkmi nebol sporný skutkový stav, sporným zostal iba výklad ust. § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z., účinného ku dňu vykonania kontroly.

Krajský súd poukázal na to, že výkon štátnej správy v oblasti inšpekcie práce vykonáva inšpektorát práce, čo vyplýva z § 7 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce. Inšpektorátu prináleží vykonávať, o. i., i dozor nad dodržiavaním právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Takto postupoval i prvostupňový správny orgán v danej veci a o výsledku inšpekcie práce u žalobcu spísal protokol dňa 31.08.2012 v zmysle § 14 ods. 1 citovaného zákona, ktoré upravuje náležitosti protokolu a okrem iného ukladá príslušnému inšpektorátu práce i to, že ak bolo zistené porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania, protokol o výsledku inšpekcie práce obsahuje aj časť, kedy bolo porušenie uvedeného zákazu zistené. Podľa krajského súdu preto neobstoí námietka žalobcu, že nikdy nezamestnával O. a Z. G. a nikdy nevyužíval ich závislú prácu a tieto námietky žalobcu preto súd považoval za nedôvodné, ktoré nemohli pre žalobcu privodiť priaznivejší výsledok v danej veci z dôvodu, že jeho tvrdenie fakticky vyvrátil Z. G. písomne do zápisnice dňa 20.06.2012, ktorý jasne a zrozumiteľne uviedol, že spolu s otcom (toho času nebohým) na objekte bývalej TaPCH a RDG vykonávali práce na požiadanie konateľa žalobcu v dňoch 19.06., 20.06., 25.06. a 31.08.2012. V zápisnici presne špecifikoval, aké práce a na akom mieste s otcom vykonávali, ako aj odmenu za vykonanú prácu. Taktiež jasne uviedol, že išlo iba o ústnu dohodu a nemali spísanú žiadnu pracovnú zmluvu. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na § 43 Zákonníka práce a nebolo pochyb, že žalobca vo vzťahu k Z. a O. G. vystupoval ako zamestnávateľ a dohodol s nimi podstatné náležitosti, ako je druh práce (vykladanie materiálu privezeného žalobcom z vozidla do objektu stavby, upratanie objektu stavby na prízemí a podobne), miesto výkonu práce (rekonštrukcia predmetnej stavby na zdravotné stredisko), deň nástupu do práce.

Podľa krajského súdu samotná skutočnosť, že medzi žalobcom ako zamestnávateľom a fyzickou osobou nedošlo k uzavretiu písomnej pracovnej zmluvy, nemala žiadny vplyv na vznik pracovného pomeru podľa § 46 Zákonníka práce, keďže v danej veci bolo nesporne preukázané, že medzi účastníkmi došlo k dohode o podstatných náležitostiach pracovnej zmluvy na základe ústnej dohody. Nedodržanie písomnej formy pracovnej zmluvy (§ 42 v spojení s § 17 ods. 2 Zákonníka práce) nie je pod sankciou neplatnosti právneho úkonu (vznik pracovnoprávneho vzťahu). Pracovný pomer teda mohol vzniknúť i konkludentne (faktickým vykonávaním dohodnutej práce za odmenu).

Krajský súd uviedol, že výpoveďou Ing. K., štatutárnej zástupkyne spoločnosti KORUNKA s.r.o., Topoľčany, ako vlastníka objektu, zo dňa 25.06.2012 bolo nesporne preukázané, že išlo o rekonštrukciu objektu na zdravotné stredisko s polyfunkciou a stavebné práce vykonávala spoločnosť JASTA PLUS, s.r.o., teda žalobca, ktorý v zastúpení štatutárneho zástupcu dohodol práce s nebohým O. G., otcom Z. G.. Ing. K. poprela, že by O. a Z. G. poverila vykonaním prác, ktoré opísal Z. G., teda že by došlo k uzavretiu pracovného pomeru o druhu práce, mieste výkonu práce a odmeny s nebohým O. G. dňa 19.06.2012 a v nasledovné dni uvedené Z. G. do zápisnice.

Krajský súd považoval za neopodstatnenú námietku žalobcu, že uvedené osoby pomocné stavebné práce vykonávali na stavbe samostatne po dohode s p. K., t. j. investorom, a že medzi investorom a žalobcom nebol žiadny zmluvný vzťah, nakoľko tieto tvrdenia boli vyvrátené práve Ing. K. a Z. G. a pokiaľ ide o porušenie zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, ako zamestnávateľ jednoznačne vystupoval žalobca vo vzťahu k O. a Z. G. bez ohľadu na skutočnosť, či žalobca s označeným investorom mal zmluvný vzťah.

Pokiaľ žalobca poukazuje na závery OR PZ odboru kriminálnej polície Topoľčany, že sa nepodarilo vyvodiť záver o zodpovednosti žalobcu za tragickú udalosť, nakoľko neexistuje príčinná súvislosť medzi konaním žalobcu a smrťou O. G., súd poznamenal, že orgány činné v trestnom konaní skúmali skutok (ublíženie na zdraví s následkom smrti) podľa znakov upravených v trestnom zákone a jedným z nich je nesporne skúmanie úmyslu priameho a nepriameho, avšak inšpekcia práce podľa zákona č. 82/2005 Z. z. uložila pokutu žalobcovi za porušenie povinností zamestnávateľa podľa § 3 ods. 2 a § 2 ods. 2 písm. a/ zákona sa nevyžaduje úmyselné konanie, postačuje zavinenie z nedbanlivosti bez rozdielu, či sa jedná

o nedbanlivosť vedomú alebo nevedomú.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd bol toho názoru, že záver oboch správnych orgánov, ktorý urobili vo svojich rozhodnutiach, zodpovedá zásadám logického myslenia a bol v súlade i s hmotnoprávnymi ustanoveniami vyššie citovaných zákonov, a preto sa s nimi súd stotožnil. Súd nezistil také vady konania, na ktoré by podľa § 250i ods. 3 O.s.p. musel prihliadnuť, preto žalobu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi právo na ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom ustanovenej lehote žalobca odvolanie a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutia zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Ako správne súd konštatuje, v rámci výkonu správneho súdnictva nie je orgánom pokračujúcim vo vykonávaní určitého konania, t.j. nenahrádza činnosť správneho orgánu, ale vychádza z rozhodujúceho stavu konania v čase vydania rozhodnutia, ktoré „preveruje“.

Treba však zároveň zdôrazniť, že podľa § 250i ods. 1, 2 O.s.p. súd nie je viazaný skutkovým stavom zisteným orgánom, ktorý rozhodnutie vydal, keď môže opätovne vykonať dôkazy vykonané správnym orgánom.

V danej veci sa prvostupňový súd jednoznačne sústredil na vlastníka objektu (investora), keď Ing. K. mala vraj svojou výpoveďou nesporne preukázať, že stavebné práce vykonávala spoločnosť žalobcu po dohode s O. G. a Z. G.. Logickým zdôvodnením takejto výpovede však nie je nič iné, ako samozrejma snaha Ing. K. vyviniť seba a jej spoločnosť z možného právneho postihu za pracovný úraz, ktorý sa na stavbe investora aj stal. Ing. K. predsa najlepšie vedela o tom, že spoločnosť JASTA PLUS, s.r.o. v čase, kedy vznikol pracovný úraz nemala uzatvorenú so spoločnosťou KORUNKA s.r.o., Topoľčany zmluvu o vykonaní prác, pričom sama požiadala svojich susedov z ulice, t.j. O. G., Z. G. a O. K., aby jej pomohli s prácami na jej stavbe. Ing. K. bola predovšetkým zodpovednou za stavebné úpravy objektu TaPCH v Topoľčanoch. Vyplyvalo to i z vlastníckych vzťahov, že bola a je konateľkou spoločnosti KORUNKA s.r.o., ktorá je zároveň vlastníkom uvedeného objektu. Dobre vedela o stave objektu, s prípadnými nedostatkami, ktoré by mohli mať vplyv na porušovanie bezpečnosti a zdravia pri práci sa mala riadne oboznámiť a vhodne zabezpečiť tento objekt. Uskutočňované búracie práce v prípade akýchkoľvek pochybností spojené so vznikom zranenia osôb, mala zastaviť. Takto mala predovšetkým konať v čase, keď je Dpt. Z. K. oznámil, že pri prehliadke stavby počas búracích prác upozornil pána G. na zlý technologický postup pri odstraňovaní schodišťa. Napriek tejto veľmi dôležitej skutočnosti a rozhodujúcej pre danú vec, investorka do búracích prác nijakým spôsobom nezasiahla. Navyše aj z toho dôvodu, že v inkriminovanom čase neexistoval žiadny zmluvný vzťah medzi ňou a určitou stavebnou firmou, s výnimkou jej dohody o pomoci zo strany susedov (O. K., Z. G. a O. G.).

Podľa žalobcu predpisy uvádzané žalovaným, ktoré mal žalobca porušiť, porušila práve investorka, keďže ona bola tou osobou, ktorá porušila ustanovenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov nakoľko iba táto osoba využívala závislú prácu fyzických osôb O. K., Z. G. a O. G..

Skutočnosť, že spoločnosť JASTA PLUS, s.r.o. mala uzatvoriť zmluvu o dielo s investorom, v žiadnom prípade nezakladá vznik akéhokoľvek právneho vzťahu a naň nadväzujúce právne, či iné nelegálne pracovnoprávne vzťahy, ako ich označil žalovaný.

Podľa žalobcu, v prípade dôsledného právneho posúdenia tejto veci, predovšetkým však v tom čase existujúcich právnych vzťahov v nadväznosti na zodpovednosť jednotlivých subjektov v rámci konkrétneho postavenia v týchto vzťahoch, by musel súd dospieť k záveru, že jediným možným zodpovedným subjektom za vznik pracovného úrazu je spoločnosť KORUNKA s.r.o. v zastúpení jej konateľa.

Záverom poznamenal, že krajský súd v rámci preskúmvacej činnosti ani nemohol zákonne rozhodnúť, pretože ako sám uviedol vychádzal aj z protokolu spracovaného štyrmi inšpektormi práce, kde bolo uvedené, že tejto kontroly sa zúčastnil aj žalobca a jeho právny zástupca. Toto tvrdenie sa však nezakladá na pravde, keďže ani žalobca, ani právny zástupca sa na žiadnej z vykonaných inšpekcií nezúčastnili, a teda ani nemohlo dôjsť k riadnemu ukončeniu kontroly a následne k vydaniu rozhodnutia

o uložení peňažnej pokuty 2000 € žalobcovi.

Podľa jeho názoru z uvedených skutočností vyplýva záver, že rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo je v rozpore s obsahom spisu (Inšpektorátu práce) a v konaní správneho orgánu bola zistená vada, ktorá má vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (jednotlivých kontrol, ktoré vykonal Inšpektorát práce sa nezúčastnil ani žalobca, ani jeho právny zástupca).

Náhradu trov odvolacieho konania si žalobca neuplatnil.

K odvolaniu žalobcu sa žalovaný vyjadril tak, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/45/2013-36 zo dňa 08.10.2013, ktorý považuje za vecne správny a zákonný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 250a ods. 2 O.s.p.), keď deň verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30.04.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav tak, ako je podrobne popísaný v rozsudku krajského súdu, preto skutočnosti účastníkom známe nebude nadbytočne opakovať, s jeho odôvodnením, ktoré považuje za úplné, vyčerpávajúce a dostatočne výstižné sa stotožňuje v celom rozsahu, a len na doplnenie a zdôraznenie správnosti dodáva:

Predmetom súdneho preskúmavacieho konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Inšpektorátu práce Nitra č. 159/12/práv. zo dňa 18.12.2012, a ktorým bola žalobcovi uložená pokuta 2000 € za porušenie zákazu vyplývajúceho z ust. § 3 ods. 2, v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tým, že žalobca využíval závislú prácu fyzických osôb Z. G., nar. XX.XX.XXXX a O. G., nar. XX.XX.XXXX, ktorí pre neho vykonávali pomocné stavebné práce na stavbe „Stavebné úpravy objektu bývalej TaPCH a RDG budova na zdravotné stredisko s polyfunkciou“, pričom s nimi nemal založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu, čo bolo zistené pri výkone inšpekcie práce vykonanej v dňoch 19.06., 20.06, 25.06. a 31.08.2012 u žalobcu.

Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že krajský súd sa náležite a v súlade so zákonom vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalobcu ako i s tvrdeniami žalovaného a dal odpoveď na výklad a aplikáciu použitých zákonných ustanovení v napádaných rozhodnutiach, a preto sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu tak, ako ich uviedol aj v tomto svojom

rozsudku a na potvrdenie jeho správnosti považuje za potrebné doplniť, že v prejednávanej veci bolo jednoznačne preukázané, že žalobca využíval závislú prácu fyzických osôb O. a Z. G. na predmetnej stavbe (TaPCH a RDG) a u Z. G. neexistoval žiaden dôvod ani pochybnosť, že by uviedol nepravdivé a nepresné údaje a skutočnosti o vykonávaní prác pre žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zhodne so záverom správnych orgánov, ako aj so záverom krajského súdu konštatuje, že zo strany žalobcu došlo k nelegálnemu zamestnávaniu, tak ako bolo zistené správnymi orgánmi oboch stupňov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že žalobca nevyvrátil žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosti a skutkový stav, ktorý bol zistený správnymi orgánmi, a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru odvolacieho súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu.

Z obsahu spisového materiálu, súčasťou ktorého je i administratívny spis žalovaného, je nesporne zrejmé, že krajský súd sa pri svojom rozhodovaní náležite vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami uvedenými v žalobe. V súdnom konaní obsahom administratívneho spisu bolo preukázané, že vykonané dokazovanie bolo náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov tak, ako prvostupňový súd ani odvolací súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti a ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Preto, ak krajský súd dospel k právnomu záveru totožnému so záverom správnych orgánov oboch stupňov a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcu, tento jeho názor považoval aj odvolací súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny.

Skutočnosti, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom konaní, a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalobcu nevyhovел a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok Krajského súdu v Nitre, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd vychádzal z ustanovení § 224 ods. 1 a § 250k O.s.p. tak, že žalobcovi nepriznal ich náhradu, pretože nebol v odvolacom konaní úspešný a žalovanému právo na náhradu trov zo zákona neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.